

Clara Brörmann en Nino Kvrivishvili

The Other's Gaze

Twee kunstenaars die diep vanuit materialiteit en textuur werken, tonen voor het eerst hun werk in dialoog. De schilderijen van Clara Brörmann en de tekeningen en textielwerken van Nino Kvrivishvili benaderen abstractie elk op hun eigen manier, maar gaan een vergelijkbare energetische verbinding aan met de toeschouwer.

Hoe kunnen we omgaan met de alarmerende staat van de wereld, hoe kunnen we kunst blijven maken? Onze massale dagelijkse beeldconsumptie is onophoudelijk en leidt tot onverschilligheid. Wereldwijde communicatie was nog nooit zo toegankelijk, maar ook nog nooit zo oververzadigd. De schilderijen van Clara Brörmann stellen een andere manier van communiceren en kijken voor. In hun abstractie houden ze toch onze blik vast. Ze nodigen uit tot vertraging en openen een ruimte voor contemplatie als alternatief voor het snelle, oppervlakkige beeldscrollen.

Brörmanns schilderijen zijn quasi sculpturaal opgebouwd – lagen acryl- en olieverf worden over elkaar gelegd en weer gedeeltelijk weggeschrapt. De handelingen van toevoegen en wegnemen laden het tactiele oppervlak op met een voelbaar tijdsbesef. De abstracte en ogenschijnlijk platte oppervlakken dragen een individuele complexiteit vergelijkbaar met de menselijke huid, en vormen aanwezigheden waartoe de kijker zich kan verhouden. Hun lichamelijkheid vertaalt een verlangen naar aanraking, naar uitwisseling, naar verbinding.

Het oppervlak van Nino Kvrivishvili's werk heeft een heel andere textuur. Zij werkt enerzijds met tekeningen, anderzijds met textiel. In haar thuisland Georgië was de textielindustrie decennia geleden nog prominent, maar is die inmiddels volledig verdwenen. Onderzoek naar deze specifieke geschiedenis en verzamelde persoonlijke herinneringen van oudere generaties die in die industrie actief waren, voeden al jaren haar praktijk – van collages met oude foto's van stoffenwinkels, tot geweven werken met vormen die industriële machines, bobijnen en details van weefgetouwen evoceren.

De beelden in haar reeks schilderijen op zijde zijn ontdaan van figuratie, tot enkel hun essentie overblijft. De betekenislagen achter de oorspronkelijke afbeeldingen die deze vormen inspireerden, blijven verborgen. Toch verleidt het zijden oppervlak de toeschouwer tot een verlangen naar aanraking en nabijheid. Haar textielwerken bezitten een opmerkelijk tactiel karakter, vergelijkbaar met die van Brörmanns schilderijen. De repetitieve patronen en motieven in Kvrivishvili's tekeningen en weefsels echoën de essentie van textielontwerp. De herhaling creëert een meditatief, contemplatief ritme, tegengesteld aan het snelle tempo van industriële productie – waardoor ruimte ontstaat voor een reflectie op (geïndustrialiseerde of handmatige) arbeid en diens plaats in de samenleving.

Als een soort traagschuim weerspiegelen de werken van beide kunstenaars persoonlijke en collectieve geschiedenissen. De oppervlakken slaan binnen hun lagen een geheugen op van het bewegende, veranderende lichaam van de kunstenaar. Ze bewaren de sporen – zichtbaar en onzichtbaar – van waar en hoe hun handen het materiaal hebben gemanipuleerd. Voor de toeschouwer schept de tastbare aanwezigheid van handarbeid een verbinding die de textuur overstijgt – van mens (kunstenaar of arbeider) tot mens (kijker en beschouwer). De werken van zowel Brörmann als Kvrivishvili nodigen uit om na te denken over onze eigen kijkpositie: hoe kijken wij? Hoe percipiëren wij kunst, onze politieke geschiedenis, of de lichamelijkheid van onze herinneringen? Welke positie kiezen wij in deze beeldmaatschappij? Waar kijken we werkelijk naar – en wie kijkt terug?